Teismo praktikos rinkinys

GENERALINĖS ADVOKATĖS
JULIANE KOKOTT IŠVADA,
pateikta 2016 m. kovo 3 d.[1]

Byla C-158/15

Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV
prieš
Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit

(Raad van State (Valstybės Taryba, Nyderlandai) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Aplinkos apsaugos teisė — Direktyva 2003/87/EB — Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema — Įrenginio sąvoka — Reglamentas (ES) Nr. 601/2012 — Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsena — Iš įrenginio perduotas kuras“

I – Įžanga

1. Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema pagal Direktyvą 2003/87/EB[2] yra viena iš svarbiausių Sąjungos kovos su klimato kaita priemonių. Pagal šią sistemą anglimis kūrenamos elektrinės tam, kad galėtų į aplinką išmesti gaminant elektros energiją išsiskiriantį CO_2, turi įsigyti vadinamųjų apyvartinių taršos leidimų. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliamas klausimas, ar tai apima ir CO_2 išmetimą dėl savaiminio akmens anglių kaitimo elektrinei priklausančiame sandėlyje.

2. Tam, kad ši emisija būtų įtraukta į minėtą sistemą, sandėlis turėtų būti elektrinės, kaip įrenginio pagal Direktyvą 2003/87/EB, dalis. Šiuo atveju taikytina įrenginio sąvoka vartojama ne tik šioje direktyvoje, bet ir – beveik tapačios formuluotės – daug bendresnio pobūdžio Direktyvoje dėl pramoninių išmetamų teršalų[3], kurioje ji turi lemiamą reikšmę. Teisingumo Teismas šioje byloje pirmą kartą pateiks savo nuomonę dėl šios sąvokos. Vienoje direktyvoje vartojamos sąvokos apibrėžties aiškinimas nebūtinai turi būti privalomai taikomas kitai direktyvai, tačiau šis atvejis turi prejudicinį poveikį.

3. Net jei sandėlis būtų priskiriamas elektrinei kaip įrenginiui, nagrinėjamos emisijos įtraukti į sistemą nebūtų galima, jei dėl savaiminio kaitimo prarastos anglys būtų laikytinos iš įrenginio perduotu kuru pagal Reglamento (ES) Nr. 601/2012[4] 27 straipsnio 2 dalį.

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2 — 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 631), paskutinį kartą iš dalies pakeista Reglamentu (ES) Nr. 421/2014, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, siekiant iki 2020 m. įgyvendinti tarptautinį susitarimą, kuriuo tarptautinės aviacijos išmetamiesiems teršalams nustatoma viena pasaulinė rinkos priemonė (OL L 129, p. 1).

3 — 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, p. 17).

4 — 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL L 181, p. 30).

II – Teisinis pagrindas

A – *Direktyva 2003/87/EB*

4. Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritis apibrėžta 2 straipsnio 1 dalyje:

„Ši direktyva taikoma I priede nurodytoms veikloms, kurias vykdant išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, ir II priede išvardytoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms.

2. <…>“

5. Iš Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnyje pateiktų sąvokų apibrėžčių reikia išskirti šias tris:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

b) „emisijos“ – tai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimai į atmosferą iš įrenginio šaltinių;

<…>

e) „įrenginys“ – tai stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba daugiau iš I priede išvardytų veiklų ir bet kokios [tiesiogiai] su ja susijusios kitos veiklos, kurios techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios galėtų turėti įtakos emisijoms ir teršimui;

<…>

t) kuro deginimas – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;

<…>“

6. Pareiga atsisakyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalyje:

„Valstybės narės užtikrina, kad iki kiekvienų metų balandžio 30 d. kiekvieno įrenginio operatorius atsisakytų tokio leidimų, išskyrus pagal II skyrių išduotus leidimus, skaičiaus, kuris atitiktų bendrą per ankstesnius kalendorinius metus iš to įrenginio išmestų šiltnamio efektą skatinančių dujų kiekį, patikrintą pagal 15 straipsnio nuostatas, ir kad tie leidimai vėliau būtų panaikinti.“

7. Kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis kaip 20 MW, yra viena iš Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytų veiklos rūšių. Šio priedo įžangoje patikslinama, į kokius deginimo procesus reikia atsižvelgti:

„3. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą siekiant nustatyti, ar jį galima įtraukti į Bendrijos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, nominalus šiluminis našumas. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, fakelai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiams [įrenginiai]. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas mažesnis kaip 3 MW, ir mazgus, kurie naudoja tik biomasę, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama.

<…>

5. Jei įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus, skirtus pavojingoms arba buitinėms atliekoms deginti, įtraukiami į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą.“

B – *Reglamentas (ES) Nr. 601/2012*

8. Pagal Reglamento (ES) Nr. 601/2012 1 straipsnį šiuo reglamentu nustatomos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir veiklos duomenų stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Direktyvą 2003/87/EB ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos laikotarpiu, kuris prasideda 2013 m. sausio 1 d., ir kitais prekybos laikotarpiais taisyklės.

9. Pagal Reglamento (ES) Nr. 601/2012 5 straipsnį stebėsena turi būti išsami:

„Stebėsena ir ataskaitų rengimas turi būti išsamūs ir apimti visas su Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytas veiklos rūšis [išvardytomis veiklos rūšimis] ir į tos direktyvos 24 straipsnį įtrauktomis kitomis atitinkamomis veiklos rūšimis susijusias iš visų taršos šaltinių bei sukėliklių išmetamas proceso metu ir degimo metu išsiskiriančias ŠESD bei visas nurodytas su tomis veiklos rūšimis susijusias ŠESD ir turi būti atliekami taip, kad būtų išvengta dvigubos apskaitos.

Veiklos vykdytojai ir orlaivių naudotojai taikydami atitinkamas priemones užtikrina, kad netrūktų jokių ataskaitinio laikotarpio duomenų.“

10. Reglamento (ES) Nr. 601/2012 20 straipsnio 1 dalyje patikslinama, kaip veiklos vykdytojas nustato stebėsenos ribas:

„Veiklos vykdytojas nustato kiekvieno įrenginio stebėsenos ribas.

Tos ribos apima iš visų taršos šaltinių ir sukėliklių, susijusių su įrenginyje vykdoma veikla, įrašyta į Direktyvos 2003/87/EB I priedą, išmetamas visas atitinkamas ŠESD ir veiklą bei ŠESD, kurias valstybė narė įtraukia į sistemą pagal Direktyvos 2003/87/EB 24 straipsnį.

Veiklos vykdytojas taip pat įtraukia įprastinės eksploatacijos metu ir per nenumatytus įvykius išmestų ŠESD kiekį, įskaitant per ataskaitinį laikotarpį įvykusią įrenginio eksploatacijos pradžią, pabaigą ir avarines situacijas, tačiau neįtraukia transportavimo tikslu naudotų mobiliųjų mašinų išmestų ŠESD kiekio.“

11. Reglamento (ES) Nr. 601/2012 21 straipsnio 1 dalis susijusi su stebėsenos metodikos pasirinkimu:

„Įrenginio išmetamųjų ŠESD kiekiui stebėti veiklos vykdytojas pagal atitinkamas šio reglamento nuostatas pasirenka taikyti skaičiavimu grindžiamą metodą arba matavimu grindžiamą metodą.

Pagal skaičiavimu grindžiamą metodą iš sukėliklių išmetamas ŠESD kiekis nustatomas remiantis veiklos duomenimis, gautais naudojant matavimo sistemas, ir atlikus laboratorinę analizę nustatytais papildomais parametrais ar numatytosiomis vertėmis. Skaičiavimu grindžiamas metodas gali būti įgyvendintas taikant 24 straipsnyje išdėstytą standartinį metodą arba 25 straipsnyje išdėstytą masės balanso metodą.

<…>“

12. Reglamento (ES) Nr. 601/2012 27 straipsnyje nustatyta, kaip apskaičiuoti įrenginio suvartojamo kuro ar medžiagos kiekį:

„1. Sukėliklio veiklos duomenis veiklos vykdytojas nustato vienu iš šių būdų:

a) nuolat atlikdamas proceso, kurio metu išmetamos ŠESD, matavimus vietoje;

b) sumuodamas atskirai išmatuotus kiekius ir atsižvelgdamas į atitinkamus atsargų pokyčius.

2. Taikant 1 dalies b punktą ataskaitiniu laikotarpiu sunaudoto kuro ar medžiagos kiekis apskaičiuojamas kaip ataskaitiniu laikotarpiu įsigyto kuro ar medžiagos kiekis, iš kurio atimamas iš įrenginio perduotas kuro ar medžiagos kiekis ir prie kurio pridedamos ataskaitinio laikotarpio pradžioje turimos kuro ar medžiagų atsargos bei atimamos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turimos kuro ar medžiagų atsargos.

<…>“

III – Bylos aplinkybės ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

13. Bendrovė *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV* (toliau – EPZ) eksploatuoja anglimis kūrenamą elektrinę jūros uosto ir pramoniniame rajone Rytų Vlisingene, netoli Borselės, Nyderlandų Zelandijos provincijoje. Elektrinės galia šiuo metu siekia 406 MW, joje suvartojama vidutiniškai 2 500 tonų akmens anglių per dieną. Anglys tiekiamos laivais į vieną iš regiono uostų. Tiekėjas – krovimo įmonė OVET, kurios buveinė yra šalia uosto. EPZ skirtas anglis OVET iš laivų perkrauna į dvi mobiliąsias cisternas ir nugabena į EPZ saugyklas, kurios kartu taip pat vadinamos anglių parku.

14. Anglių parko centras nuo anglimis kūrenamos elektrinės ribos nutolęs maždaug 800 metrų. Elektrinės žemės sklypas nuo saugyklos atskirtas viešuoju keliu. Anglys savivarčiais išgabenamos iš saugyklos ir išverčiamos ant konvejerio juostos. Ši konvejerio juosta eina virš kelio iki elektrinės. Ten anglys sumalamos ir paskui paduodamos į deginimo įrenginį.

15. Anglių parke EPZ gali laikyti maždaug dvi laivo siuntas. Anglys iki sudeginimo elektrinėje sandėliuojamos nuo pusmečio iki metų.

16. EPZ patenka į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, todėl dėl šiltnamio efektą sukeliančios dujų emisijos ji turi atsisakyti tam tikro apyvartinių taršos leidimų skaičiaus. Reikiamas leidimų skaičius nustatomas pagal patiektų anglių kiekį. Tačiau EPZ prašo leisti šį skaičių sumažinti tam tikra fiksuota procentine dalimi.

17. Ginčas kyla tik dėl to, ar sumažinimą galima pagrįsti savaiminiu anglių kaitimu. Tai reiškia, kad dalis anglių prarandama jas sandėliuojant anglių parke, nes jos sudega dėl savaiminio kaitimo. Tarpuose tarp sandėliuojamų anglių cirkuliuojančiame ore esantis deguonis reaguoja su anglimis ir gamina šilumą, dėl to dalis anglių prarandama. Nors dėl šio proceso išsiskiria CO_2 emisija, jis neprisideda prie elektros energijos gamybos elektrinėje.

18. Todėl Nyderlandų *Raad van State* prašo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo atsakyti į šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar tokios aplinkybės, kaip nagrinėjamos šioje byloje, kai anglys sandėliuojamos anglių parke, kuriame dėl savaiminio kaitimo įvyksta CO_2 emisija, anglių parko centras nuo anglimis kūrenamos elektrinės nutolęs apie 800 metrų, abu sklypus skiria viešasis kelias, o anglys iš sandėliavimo vietos į elektrinę gabenamos konvejerio juosta, kuri eina virš kelio, patenka į sąvokos „įrenginys“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio e punktą, taikymo sritį?

2. Ar „iš įrenginio perduotas [kuras]“, nurodytas Komisijos reglamento (ES) Nr. 601/2012 27 straipsnio 2 dalyje, susijęs su tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos šioje byloje, kai anglių parke sandėliuojamos anglys prarandamos dėl degimo, įvykstančio dėl savaiminio kaitimo?“

19. EPZ, Nyderlandų Karalystė ir Komisija pateikė rašytines pastabas. Kadangi Teisingumo Teismas, susipažinęs su šiomis pastabomis, mano, jog yra pakankamai informuotas, jis pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalį nusprendė teismo posėdžio nerengti.

IV – Vertinimas

20. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį iki kiekvienų metų balandžio 30 d. kiekvieno įrenginio operatorius turi atsisakyti tokio leidimų skaičiaus, kuris atitiktų bendrą per ankstesnius kalendorinius metus iš to įrenginio išmestų šiltnamio efektą skatinančių dujų kiekį, patikrintą pagal 15 straipsnio nuostatas. Nors pagrindinėje byloje nagrinėjamas ne leidimų atsisakymas, o tik patikrinimas pagal 15 straipsnį, tačiau šio patikrinimo rezultatas turi lemiamą reikšmę reikiamų leidimų skaičiui.

21. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Raad van State* nori išsiaiškinti, ar apyvartiniai taršos leidimai turi apimti CO_2 emisiją dėl savaiminio kaitimo anglis sandėliuojant anglimis kūrenamos elektrinės sandėlyje. Abiem klausimais siekiama nustatyti, ar pagal Direktyvos 2003/87/EB nuostatas sandėlis priskirtinas elektrinei kaip įrenginiui (apie tai – A skirsnyje) ir ar prireikus galima neatsižvelgti į dėl savaiminio kaitimo prarastą kurą, nes jis yra „iš įrenginio perduotas“ kuras (apie tai – B skirsnyje).

A – *Dėl įrenginio sąvokos*

22. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio e punktą įrenginys – tai stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma vienos arba daugiau iš I priede išvardytų rūšių veikla ir bet kokios tiesiogiai su ja susijusios kitos veiklos rūšys, kurios techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios galėtų turėti įtakos emisijai ir teršimui.

23. Kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis kaip 20 MW, nurodytas Direktyvos 2003/87/EB I priede. Todėl 406 MW galingumo EPZ elektrinei taikoma direktyvos sistema.

24. EPZ pabrėžia, kad anglių sandėliavimas nėra Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių veikla. Tačiau anglių sandėlis galėtų būti anglimis kūrenamos elektrinės kaip įrenginio dalis.

1. Dėl įrenginio sąvokos apibrėžties

25. Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio e punkte pateiktai įrenginio sąvokos apibrėžčiai būdingi keturi elementai. Pirma, joje kalbama apie stacionarųjį techninį įrenginį, kuriame vykdoma vienos arba daugiau iš I priede išvardytų rūšių veikla, antra, apie bet kokias tiesiogiai su pirmiau minėta veikla susijusias kitas veiklos rūšis, kurios, trečia, techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios, ketvirta, galėtų turėti įtakos emisijai ir teršimui.

26. Tekste įvairiomis kalbomis esama skirtumų dėl klausimo, ar kitų tiesiogiai su pagrindine veikla susijusių rūšių veikla turi būti vykdoma tik techniniame įrenginyje, ar gali būti vykdoma ir ne jame [5]. Tačiau šie skirtumai mažesni, negu atrodo.

27. Taip yra dėl to, kad sąvoka „techninis įrenginys“ neapibrėžta, todėl gali būti aiškinama lanksčiai. Taigi lemiamą reikšmę turi turėti kiti sąvokos požymiai, t. y. tiesioginė kitos veiklos ir priede nurodytos veiklos sąsaja, techninė šių rūšių veiklos sąsaja ir poveikis aplinkai.

28. Negalima šių įrenginio sąvokos apibrėžties elementų aiškinti siaurai, nes priešingu atveju gali atsitikti taip, kad tam tikra šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija bus atskirta nuo atitinkamo įrenginio ir neįtraukta į Direktyvos 2003/87/EB sistemą.

29. Anglių sandėliavimas elektrinės vietoje turint tikslą vėliau deginti elektrinėje nėra nurodytas Direktyvos 2003/87/EB I priede, tačiau jau iš įrenginio sąvokos apibrėžties aišku, kad įrenginiui priskirtina ir kitų rūšių veikla, jei ji tiesiogiai susijusi su pagrindine veikla, šiuo atveju – deginimu. Kalbant apie šioje byloje nagrinėjamą anglių sandėliavimą tokia tiesioginė sąsaja egzistuoja, nes sandėliuojamas kuras būtinas elektrinės krosnies eksploatacijai.

30. Šią tiesioginę sąsają sukonkretina techninės sąsajos požymis. Tokios techninės sąsajos buvimo prielaida darytina tuomet, kai atitinkama veikla ir pagrindinė veikla, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB, integruotos į bendrą techninį procesą. Pagrindinėje byloje taip yra jau vien dėl konvejerio juostos, kuria kuras paduodamas į elektrinę. O tai, kad abi įrenginio dalys atskirtos keliu, taigi viena nuo kitos nutolusios tam tikru atstumu, yra antraeilės svarbos aplinkybė.

31. Galiausiai dėl savaiminio kaitimo vykstanti CO_2 emisija rodo, kad sandėliavimas gali daryti poveikį emisijai ir aplinkos taršai. Neatmestinas tolesnis atviro akmens anglių sandėliavimo poveikis aplinkai, pavyzdžiui, kietųjų dalelių forma.

32. Todėl anglių sandėlis, toks kaip pagrindinėje byloje, yra elektrinės kaip įrenginio dalis.

2. Dėl konkrečių įrenginio sąvokų

33. Šią išvadą patvirtina šiek tiek konkretesnės įrenginio sąvokų apibrėžtys atliekų deginimo srityje pagal Direktyvos dėl pramoninių išmetamų teršalų 42 straipsnio 1 dalį ir vadinamosios Direktyvos „Sevezas III“ dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės [6] 3 straipsnio 8 punktą.

34. Kalbant apie atliekų deginimo įrenginius, atliekų, taigi kuro, laikymas aiškiai apibrėžiamas kaip atitinkamo įrenginio dalis. Pagal Seveso III direktyvą įrenginiai taip pat apima sandėlius, būtinus atitinkamo įrenginio veiklai.

5 — Žr. „Guidance on Interpretation of „Installation“ and „Operator“ for the Purposes of the IPPC Directive“ („Sąvokų „įrenginys“ ir „veiklos vykdytojas“ aiškinimo, siekiant TIPK direktyvos tikslų, gairės“), Komisija, 2007 m. balandžio mėn., 1 versija, p. 1.

6 — 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES (OL L 197, p. 1).

35. Nors abi šios apibrėžtys pirmiausia skirtos konkretiems atitinkamo reglamento tikslams, tačiau jomis, kaip ir Direktyvoje 2003/87/EB pateikta apibrėžtimi, siekiama paskatinti išsamiai atsižvelgti į atitinkamai reglamentuotą poveikį aplinkai. Šiuo aspektu abi konkrečios apibrėžtys parodo, kad įrenginiai paprastai apima ir jų veiklai būtiną sandėliavimą.

36. Šiuo atveju ypač svarbi atliekų deginimo srityje vartojama apibrėžtis, nes ji apima deginimo įrenginius, o elektrinė – taip pat deginimo įrenginys. Ši apibrėžtis rodo, kad deginimo įrenginiai dažniausiai turi kuro sandėlį.

3. Dėl Direktyvos 2003/87/EB tikslų

37. EPZ mano, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 2003/87/EB tikslus, įrenginio sąvoka turi būti aiškinama siauriau. Šiuo klausimu EPZ visų pirma pabrėžia, kad anglių sandėlio eksploatuotojas dėl savaiminio kaitimo atsirandančios emisijos negali kontroliuoti ar sustabdyti.

38. Ši nuomonė grindžiama mintimi, kad rinkos mechanizmo, t. y. apyvartinių taršos leidimų prekybos, tikslas – paskatinti veiklos vykdytojus kuo labiau sumažinti vykdant savo veiklą atsirandančią CO_2 emisiją.

39. Net darant prielaidą, kad anglių sandėlio eksploatuotojas iš tikrųjų negali išvengti savaiminio kaitimo, EPZ vis dėlto neatsižvelgia į tai, jog rinkos mechanizmas sukurtas taip, kad tam tikromis aplinkybėmis reikia visiškai atsisakyti tam tikros veiklos, jei ji dėl su neišvengiama emisija susijusių sąnaudų tampa nekonkurencinga.

40. Taigi Direktyvos 2003/87/EB tikslai taip pat patvirtina, kad anglių sandėlis yra elektrinės kaip įrenginio dalis.

4. Dėl Reglamento (ES) Nr. 601/2012

41. Nors iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Reglamente (ES) Nr. 601/2012 į klausimą dėl sandėlio emisijos įtraukimo į sistemą nėra aiškiai atsakyta, tačiau galiausiai abejonių dėl to nekyla.

42. Galimybė neatsižvelgti į sandėlį, atrodo, atsiranda iš reglamento 20 straipsnio. Pagal jį veiklos vykdytojas nustato kiekvieno įrenginio stebėsenos ribas. Tačiau šios nuostatos negalima suprasti taip, kad anglimis kūrenamos elektrinės eksploatuotojas gali atskirti elektrinei priklausantį sandėlį ir į jį neatsižvelgti.

43. Teisė nustatyti ribas yra susijusi ne su pačiu įrenginiu, o tik su jo stebėsena. Tačiau stebėsenos apribojimas, kai galima neatsižvelgti į tam tikrą įrenginio emisiją, prieštarautų stebėsenos tikslui. Pagal reglamento 5 straipsnį stebėsena turi būti išsami ir apimti visas su Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytomis veiklos rūšimis susijusias iš visų taršos šaltinių ir sukėliklių išmetamas proceso metu ir degimo metu išsiskiriančias ŠESD. Vis dėlto savaiminis anglių kaitimas sandėlyje taip pat yra su elektrinės veikla susijęs taršos šaltinis, todėl stebėsena turi jį apimti.

5. Dėl kitų sandėliavimo organizavimo formų

44. Šiuo klausimu EPZ pagrįstai prašo paaiškinti, ar sandėliavimą organizuojant kitaip jo būtų galima nelaikyti elektrinės kaip įrenginio dalimi. Šis paaiškinimas nėra būtinas norint atsakyti į prejudicinius klausimus, tačiau tai galėtų padėti galutinai išspręsti EPZ ir Nyderlandų valdžios institucijų konfliktą dėl atsižvelgimo į sandėlį. Todėl Teisingumo Teismas turėtų pateikti savo nuomonę šiuo klausimu.

45. *Techninės* sąsajos požymis rodo, kad ekonominis veiklos organizavimas, pavyzdžiui, faktas, kad ją vykdys kitas ūkio subjektas (užsakomosios paslaugos), negali būti svarbus. Priešingai, lemiamą reikšmę turi šios veiklos integravimas į techninį procesą, kuriame vykdoma pagrindinė veikla, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB.

46. Atitinkamai teisės aktų leidėjas Direktyvos dėl pramoninių išmetamų teršalų, kurioje vartojama beveik tapati įrenginio sąvoka, 6 konstatuojamojoje dalyje, 4 straipsnio 3 dalyje ir 5 straipsnio 2 dalyje atsižvelgė į galimybę, kad skirtingi ūkio subjektai eksploatuotų skirtingas vieno įrenginio dalis.

47. Tai patvirtina ir konkrečios įrenginio apibrėžtys atliekų deginimo ir didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės srityse. Šios apibrėžtys rodo, kad įrenginiai negali būti traktuojami atskirai – jie paprastai apima techninį procesą, kuris turi būti vertinamas visas.

48. Taigi įrenginio dalims susieti skirtos techninės priemonės pasirinkimas taip pat negali turėti lemiamos reikšmės tol, kol šios dalys įrenginyje susijusios vykstant techniniam procesui. Todėl naudojama konvejerio juosta yra tik techninės sąsajos pavyzdys. Tai galėtų būti ir kitos, ne tokios stacionarios jungtys, pavyzdžiui, krovininiai automobiliai.

49. Vertinant tokį techninį procesą, atstumas tarp kuro sandėlio ir deginimo vietos gali būti laikomas tik rodikliu. Kuo labiau jie vienas nuo kito nutolę, tuo mažesnė tikimybė, kad tai – tiesiogiai tarpusavyje susijęs techninis procesas. Tačiau tarpinis sandėlis, skirtas kurui tik tam tikrai elektrinei tiekti, vis tiek turėtų būti laikomas elektrinės kaip įrenginio dalimi, net jei yra labai nuo jos nutolęs.

50. Tas pat pasakytina apie kuro iš to paties sandėlio tiekimą kitiems naudotojams. Tai būtų rodiklis, kad sandėlis nėra elektrinės kaip įrenginio dalis. Tačiau tol, kol sandėlio paskirtis yra kuro tiekimas elektrinei, ir toliau darytina prielaida, kad tai integruotas įrenginys. Tai patvirtinama ir pagal Reglamento (ES) Nr. 601/2012 27 straipsnio 2 dalį, kuri bus nagrinėjama toliau. Taip galima teigti dėl to, kad šioje nuostatoje akivaizdžiai remiamasi sąlyga, jog kuras iš įrenginio gali būti tiekiamas kitiems naudotojams.

51. Iš to darytina išvada, kad sandėlį atskirti nuo įrenginio kitomis organizavimo formomis vargu ar įmanoma. Priešingai, įmonė anglių sandėliavimą turėtų taip akivaizdžiai struktūriniu požiūriu atskirti nuo elektrinės, kad nebebūtų techninės sąsajos su ja.

6. Dėl atsakymo į pirmąjį klausimą

52. Taigi apibendrinant į pirmąjį klausimą reikėtų atsakyti taip, kad anglimis kūrenama elektrinė ir jai kurui tiekti skirtas anglių sandėlis, kuriame dėl savaiminio kaitimo vyksta CO_2 emisija, turi būti priskiriami tam pačiam įrenginiui pagal Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio e punktą, jei elektrinė ir sandėlis tarpusavyje susiję kaip bendro techninio elektrinės eksploatavimo proceso dalis.

B – *Dėl kuro perdavimo iš įrenginio*

53. Antruoju klausimu *Raad van State* nori išsiaiškinti, ar, apskaičiuojant emisiją, reikia neatsižvelgti į dėl savaiminio kaitimo sudegusias anglis, nes jos yra iš įrenginio perduotas kuras.

54. Šis klausimas grindžiamas emisijos apskaičiavimo procedūra, nustatyta Reglamento (ES) Nr. 601/2012 27 straipsnio 2 dalyje. Pagal ją sunaudoto kuro ar medžiagos kiekis apskaičiuojamas kaip ataskaitiniu laikotarpiu įsigyto kuro ar medžiagos kiekis, iš kurio atimamas iš įrenginio perduotas kuro ar medžiagos kiekis ir prie kurio pridedamos ataskaitinio laikotarpio pradžioje turimos kuro ar medžiagų atsargos bei atimamos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turimos kuro ar medžiagų atsargos.

55. Pagal Komisijos gaires iš įrenginio perduoto kuro kiekis rodo, kad jis naudojamas kitiems įrenginiams arba įrenginio dalims, kurioms netaikoma Direktyvos 2003/87/EB sistema[7]. Taigi kuras laikomas perduotu iš įrenginio tuomet, kai jis iš tikrųjų tiekiamas kitiems įrenginiams arba naudojamas eksploatacijos proceso dalims, kurioms iš tikrųjų netaikoma ši sistema.

56. Tačiau EPZ laikosi nuomonės, kad ir dėl savaiminio kaitimo prarastos anglys yra iš įrenginio perduotas kuras. Šią nuomonę ji grindžia argumentu, kad pats sandėlis nepatenka į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį.

57. Vis dėlto šiuo argumentu tik nurodoma, kad turi būti peržiūrimas įrenginio sąvokos aiškinimas atsižvelgiant į sandėlį. Dėl jau išvardytų priežasčių sandėlis yra elektrinės kaip įrenginio dalis. Todėl, taikant įrenginių emisijos stebėsenos taisykles, negalima sandėlio vėl atskirti nuo įrenginio.

58. Priešingai, reikia pažymėti, kad dėl savaiminio kaitimo prarastos anglys ne perduodamos iš įrenginio, o oksiduojasi įrenginyje, taigi sudeginamos, kaip nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio t punkte. Savaiminis kaitimas yra deginimui elektrinėje skirto kuro sandėliavimo pasekmė, taigi jis susijęs su įrenginio paskirtimi, kuria pagrindžiamas sandėliavimo įtraukimas į Direktyvos 2003/87/EB sistemą.

59. Be to, kitoks Reglamento (ES) Nr. 601/2012 27 straipsnio 2 dalies aiškinimas prieštarautų šio reglamento 5 straipsnio tikslui užtikrinti išsamią visų įrenginio taršos šaltinių stebėseną.

V – Išvada

60. Todėl siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti taip:

1. Anglimis kūrenama elektrinė ir jai anglims tiekti skirtas anglių sandėlis, kuriame dėl savaiminio anglių kaitimo išmetamas CO_2, turi būti priskiriami tam pačiam įrenginiui pagal Direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, 3 straipsnio e punktą, jei jie tarpusavyje susiję kaip bendro techninio elektrinės eksploatavimo proceso dalis.

2. Akmens anglys, prarandamos dėl savaiminio kaitimo jas sandėliuojant elektrinės sandėlyje, nelaikytinos „iš įrenginio perduotu kuru“ pagal Reglamento (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87 27 straipsnio 2 dalį.

7 — „The Monitoring and Reporting Regulation – General guidance for installations. MRR Guidance document no. 1“ („Stebėsenos ir ataskaitų teikimo reglamentas – Bendrosios įrenginių gairės. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo reglamento gairių dokumentas Nr. 1“), Europos Komisija, 2012 m. liepos 16 d., p. 60.